

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any IV.—TARRAGONA, 2 Juliol de 1916.—Núm. 144.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELÉFON, 255

Els treballs se publiquen baix la responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre ..... 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

UNIÓ : NACIONALISTA : REPUBLICANA

Conferencia pública

per

En Santiago Valentí Camp

Tema: La Intellectualitat i la riquesa com a factors del resorgiment d'Espanya.

AVUI, DIUMENGE, A LES QUATRE DE LA TARDA

Escoles catalanes laiques

A Catalunya l'ensenyansa en les escoles es castellana i religiosa. D'aquí neixen les contradiccions que tan sovint hem observat i lamentat. Homes que parlant sempre en català solzament saben escriure en castellà i, altres, que dient-se lliurepensadors, en els actes més essencials de la vida, practiquen el catolicisme.

Es degut, principalment, a que, si es difícil olvidar lo que s'aprèn en l'infancia, més difícil encare es, rectificar-ho.

No hi ha cap classe de dubte que l'ensenyansa donarà millors fruits si'l professor empleia el mateix idioma que'l deixeble parla. An aquest li serà més comprensible lo que se li expliqui si s'usa el seu mateix llenguatge. Pedagógicament està, doncs, demostrada la conveniència que a Catalunya, en les escoles, mestres i deixebles, parlin i escriguin en català i en català aprenguin els altres idiomes, castellà, francès, etc. Aixís s'evitaria la contradicció que hem fet notar avants de que molts catalans parlin en català i, en canvi, escriguin en castellà.

Causa de l'altre contradicció es l'ensenyansa, millor dit, l'imposició d'una determinada religió en les escoles primaries. No's digui que al no ensenyarse religió en les escoles seria motiu d'inmoralitats. Aquí, a la República Argentina, com a moltes altres nacions, totes les escoles públiques son laiques i en relació al seu número d'habitants l'inmoralitat no es de bon tros tan gran com a Espanya, país eminentment d'educació religiosa.

En les Escoles catalanes l'ensenyansa religiosa tindria que ser prohibida; tot lo més, sense simpaties ni hostilitats a cap, donar a conèixer als deixebles les principals religions que's professen, explicant els seus dogmes, procediments i les diferencies entre elles. Aixís el deixeble al arribar a l'edat del seu perfecte us de raó, si volgués ferse religiós, ho faria amb tota llibertat i amb plé coneixement de causa, escullint la religió que millor li semblés o bé que s'adaptés més a les seves idees i procediments.

L'actual ensenyansa religiosa que en les escoles de Catalunya s'imposa als deixebles es el lastre que impideix, més tart, la total emancipació espiritual dels catalans. Un periodista inteligentíssim de Tarragona, nó republicà, ex-diputat provincial, me

deia en una ocasió, conversant intimament, aquestes paraules: La meva raó rebutja totes les religions; però no puc arrencar del meu cor el crane religiós que de petit m'hi varen criar. Encare aquest amic menos mal. Lo pitjor es quan la religió domina el cervell dels homes; neixent el fanatisme. ¡El fanatisme religiós! ¿Hi ha res més al mon que haigi produït més derramament de sang humana que'l fanatisme religiós? Ara mateix la matansa en massa d'armenis pels turcs es pel sol fet que aquells son cristians.

No fa gaire temps que vaig llegir que un historiador s'havia entretingut en esbrinar la vida dels principals inquisidors espanyols. Ell se creia que'ls que amb tanta fruició ordenaven els mes crudels martiris veien poc menos que uns vulgars criminals acostumats a matar i robar. Tot al contrari. Les seves averiguacions minucioses varen portarli al convenciment que cada un d'ells era un perfecte pare de familia, bon ciutadà, caritatiu, savi, ja que els quefes de l'Inquisició s'escullien entre la plana major de les Universitats. El poeta mes exquisit de parla castellana, Lope de Vega, era inquisidor. Els reis assistien amb la mateixa unció que a una missa a presenciar els autos de fé que tenien lloc a la plassa Major de Madrid. Es que'l fanatisme religiós havia trastornat la mentalitat d'aquella gent fins al extrém de creure que al heretje se'l tenia de tractar a sang i a foc, *ad majorem Dei gloriam*. Si, que a la major gloria de Deu, se tenia que martirizar a un heretje fins a ferlo abjurar de la seva religió i si's resistia cremarlo de viu en viu, per eliminar un adversari, ja fós home, dona o criatura, amb la ferma convicció que realisava una bona obra, cristiana, que no tan solzament Deu els hi agrairia sino que fins els recompensaria amb la gloria del cel.

Doncs bé, avui dia, subsisteix a casa nostra, a Catalunya, el fanatisme religiós i l'esperit inquisitorial d'aquells temps.

¿Què son, sino, les iredes de les beates contra els lliurepensadors?

En primer terme, se dediquen a intrigar en el sí de la familia del heretje, a desgranarli els afectes familiars; si depén d'un patró, a que aquest li retiri la feina, i inútil que en vaigi a cercar a cap casa cristiana; li fan el boicot, el sitien per fam, *ad majorem Dei gloriam*; l'heretje s'ha de morir de consumció o ha d'emigrar cap a América. Si l'heretje té un establiment públic la consigna es que cap bon cristià pot trepitjar aquella casa, com si fos apestada.

Recordo amb aquest motiu que un íntim amic meu tenia un bonic establiment a Tarragona. Un dia una beata, amiga, encare que beata, del meu íntim amic, va dirli devant del establiment:

—¿Vols fer-te ric?

—¿Com?

—Molt sencill: anant cada diumenge a missa.

Potser si la beata tenia raó, però el meu íntim amic va contestar-li amb la més franca i expontànea rialla que haigi surtit mai de la seva boca.

Una altra vegada una comissió de respectables senyores va anar a casa del mateix íntim amic a pregar-li en paraules les més sentides, a que posés fi a la seva desordenada vida, casant-se per l'Església; batejant al fill i clausurant l'Escola laica de la que'n era director.

¡Una friolera! Molt mal li havien fet les beates de Tarragona al meu íntim amic; malgrat aixó, no accedint, com es natural, a cap de les seves previsions, va tindre tantes atencions amb elles, que no ocultaren de ferne elogis. Als que repuxaren al meu íntim amic per haver tingut tantes amabilitats amb les beates, jo vaig contestar-lis:

—El meu íntim amic abofeteja alcaldes, però no insulta dones. A les beates els hi torna fel per mel.

¡Que la benemèrita Associació de l'Ensenyansa Catalana prengui l'acort que les escoles siguin laiques!

P. REDÓN.

Consulat de Tarragona a càn Buenos, 30 Maig 1916.

Catalunya i l'esperit lliberal

El Catalanisme i "Espanya"

EL setmanari *Espanya*, revista de la que'ns hem ocupat repetidament amb merescut elogi, veritable orgue viu de la més selecte intel·lectualitat espanyola, dedica son últim número al problema del Catalanisme, iniciant la serie de treballs que atresora, tots ells deguts a personalitats sortints dins del moviment nacionalista català, un hermós fons de la propia redacció, que no podem resistir a nostre desig de donar-lo a conèixer als nostres lectors amb objecte de que's coneixi que no tot en nostra desventurada nació és obcecat desvío quan se tracta de nostre país i que existeix un fort nucli on s'hi comprén la flor de la mentalitat ibèrica, amb tendencia lliberal avençada, que sab fer-se càrrec de la trascendencia de nostres aspiracions i posa generós empeny en documentar-se degudament.

Heus aquí els paràgrafs més interessants del referit fons de *Espanya*:

«La fortaleza que todo español íntimamente liberal está interesado en asaltar y destruir es la inercia y la inepticia del Estado centralista que padecemos. El catalanismo se nos brinda a todos los espánes de buena voluntad como un catapult. No usarla equivale a hacerse cómplice de la política fosilizada que nos rige.

Però unos dicen que en el fondo el catalanismo sólo es un bajo chalaneo económico; otros, que un movimiento separatista; otros, que el maurismo traducido al catalán; otros, que el conjunto de ambi-

ciones que mueven a un minúsculo grupo de políticos y escritores despechados; otros, que no tienen realidad alguna en Cataluña ni por la lengua, ni por las costumbres, ni por el espíritu político de ese grupo étnico. Sin embargo hay un dato elocuente: todos los diputados catalanes—a excepción del Sr. Salas Antón, que ha vivido muchos años en Londres, desarraigado de su país,—lo mismo los de la Liga, que los republicanos, que los afiliados a los partidos dinásticos, tienen un dominador común de catalanismo. ¿Cómo explicarse esto si no hubiese un estrato social bastante fuerte para engendrar una representación política tan homogénea en lo íntimo?

Y bien, ¿qué es el catalanismo? ¿Puede servir en rigor de piedra para la honda gubernamental de todos los buenos españoles? ¿O sólo será una bola de estopa sin eficacia como proyectil? He aquí lo que nos hemos preguntado los no catalanes que no conocemos Cataluña, desde que comenzó el debate catalanista en las Cortes. Pero sabido es que en el parlamento español no hay modo de destilar, de clarificar ninguna cuestión pública. El poder del gongorismo retórico es allí tan fuerte que obliga a la imprecisa vaguedad a los mismos que tienen temperamento de precisión. No es extraño que ante una Cámara enloquecida por oradores del género antediluviano como el Sr. Alcalá Zamora, los diputados catalanistas no hayan gustado de extremar la concreción más que en el sarcasmo.

A nuestro deseo de que el público español sepa del catalanismo algo más de lo que le han dicho los centuriones gubernamentales y algo más también de lo que le cuentan algunos escritores turistas, responde este número escrito en su integridad, con excepción de estas notas, por los hombres más ilustres de este vibrante movimiento político. En un número próximo, a modo de réplica a este, publicaremos juicios de otros catalanes y no catalanes sobre esta cuestión específica del catalanismo en sus relaciones con el Estado central y con el problema genérico de cualquier regionalismo español. Sólo desde la periferia podrán cortarse los tentáculos del pulpo oligárquico que tiene apresada a toda España. Mírense otras regiones en el espejo de Cataluña.»

La qüestió catalana

HA parlat, finalment, en Lerroux. No'ns hem volgut fiar dels extractes telegràfics de la premsa barcelonina. Hem tingut la paciència de llegir l'inacabable discurs del jefe del partit radical, a les columnes d'*El Progreso*. I, francament, trobem encertada la crítica d'*El Socialista*: en Lerroux més que un discurs d'oposició al govern, ha fet oposicions per a governar. De tot l'enfarc de cites i de retalls per a combatre amb més o menys acert la política de la Lliga Regionalista, res apareix tan clar com la confessió explícita de la seva col·laboració amb els governs de la monarquia: *una col·laboración noble, honrada, desinteresada, para evitar, en la medida de mis fuerzas, que el orden y la paz públicos se alterasen en Barcelona, y, hasta donde alcanzara mi influencia, en Cataluña.*

Després d'aquestes declaracions, tot el radicalisme del partit que en Lerroux comanda, tot el seu sentit esquerrà o obrerista, queden anulats per sempre més. Combatre la política de la Lliga, col·laborant amb els governs centralistes, per a, directa o indirectament suplicar les deficiències d'organització dels partits dinàstics, podrà complaure a n'aquells que viuen del presupost, però mai per mai als qui anyoren un canvi de règim. En Lerroux s'ha suïcidat. Tot volent ésser hàbil i atrabiliari, ha pecat d'ignocent. Que no n'hi ha prou amb voler cubrir aquesta mercaderia averiada amb el mantell d'un fals patriotisme espanyolista de cinta al barret i marxa de Cadix. Ni les masses inadaptades que tant abunden a Barcelona hi creuen ja. Que farà en el resto de Catalunya!

La conclusió que hem pogut treure del parlament den Lerroux, es que ara més que mai s'imposa la reorganització de l'esquerra catalana. El partit

radical està en plena decadència. Li falten els homes que tingué al començar la seva actuació. Ha perdut l'acometivitat que'l distinguí com a força política. Les seves organitzacions, mes o menys perfectes, no tenen un ideal enlairat. Els homes, les masses i les organitzacions que segueixen avui al vell agitador, no pensen més que en la conservació dels llocs que tenen a l'Ajuntament de Barcelona i l'influència que'ls presten els governs de Madrid. Estem en presència, no d'un partit, sinó d'una clientela. En Lerroux fins troba admirables els textos dels mauristes barcelonins i no s'està de proclamar-ho en plè Parlament.

No es hora de combatre al lerrouxisme. Cal no més deixar-lo fer. Però sí que es aquest el moment més oportú per a que tots els elements d'esquerra netament catalans s'agrupin a fi de formar la gran força lliberadora. Els qui no's sentin oportunistes ni pensin amb col·laboracions impossibles, sòrdides o honorades, tenen avui una gran missió que complir a la nostra terra. Mai com ara ha esdevingut l'oportunitat de propagar les solucions democràtiques del republicanisme català de nom i de fet. I això es lo que nosaltres esperem i reclamem de tots els qui per igual aimin la Llibertat i Catalunya.

OPORTUNISSIM

UN JUDICI EN BASC

ES en veritat oportuíssim, ara que està sobre el tapet la qüestió de l'idioma català, un solt que trobem en *La Gaceta del Norte* baix el segon dels anteriors epígraf i que demostra la utilitat i, en alguns cassos, la necessitat dels idiomes regionals.

Heu's-aquí el cas que conta nostre colega bilbaí:

«Asistimos los *reporters* el otro día a un juicio oral muy curioso y que ha venido como anillo al dedo ahora que se ha puesto sobre el tapete parlamentario el problema de los idiomas regionales.

El procesado estaba sentado en un banquillo.

El señor Urdangarín, que presidía, comenzó con las palabras de rigor:

—Levántese el procesado.

Pero el procesado siguió sentado mirando a la boina que tenía sobre una de las rodillas.

—Le he dicho—repitió el señor presidente—que se levante.

Como si se lo hubieran dicho a un muerto. El público, los *reporters* y alguacillos comenzaron a hacer señas al procesado y a decirle por lo bajo: ¡Que se levante usted!... ¡Que le manda levantar el presidente!...

Se fijó en él el procesado, y, al ver que seguía hablando, exclamó muy extrañado:

—¿Ser diño jaun orrek? Ezebe ezdansat ulertsent. (¿Qué dice ese señor? No entiendo una palabra).

Afortunadamente, no hizo falta intérprete.

El señor Urdangarín habla el vascuence; lo mismo el fiscal señor Sanz Gomendio y el abogado defensor señor Oleaga.

Y el juicio se deslizó plácidamente en euzkera, con gran tormento de los que no lo entienden y van a los bancos a enterarse de lo que no les importa.

Bien patente quedó, en este caso, la necesidad del idioma.

Porque no es lo mismo fiar en la traducción de un intérprete algo que, como en este caso, se juega uno no solo el honor, sino la libertad, que poder entenderse directamente, en el idioma propio, con los que han de juzgar y fallar.

Por lo reciente y oportuno, se podría brindar el caso a los diputados catalanistas, ya que a ellos corresponde, por ahora, el honor de defender el empleo de los idiomas regionales.

Y decimos «por ahora, porque no nos cabe en la cabeza que, vayan a ser ellos solos los encargados de tan noble menester.

Tenemos entendido que también en nuestro país se celebraron elecciones y salieron diputados.

Y no es preciso un esfuerze gigantesco de ima-

ginación y de elocuencia para decir por lo menos: «Me adhiero a las manifestaciones de S. S...»

Conferencia al Centre Industrial

per D. J. Enrich de Ferran

LENTA, pausadament anava desgranant el conferenciant, una porció d'idees, d'afirmacions amb fervor d'iluminat, suggerint-me'l per què definitiu del creixement i riquesa amb el grau mes grant del refinament d'aquestes nacions centrals d'Europa, dur i visible contrats que patim nosaltres arcaicament adormits en nostra indiferència.

Suaument anava lliscant la conferencia sense l'eloqüència tribunicia per la que tant sospirem al nostre país, per un innat anhel artístic inconcient, pero afirmant la robustesa meravellosament del ambient fort i fecond de la vida moderna.

Feu la conferencia a la manera del pròlec de les coses que d'ella podrien desenrollar-se i'm deixà amb desitj de que's detallés tot lo dit pel senyor Ferran. Fou una mena de glosa d'aquell magnífic llibre fullejat i estimat per bastants dels que varem assistir. «La confiança en si mateix» d'Emerson i exposat amb tanta claretat, amb tanta racionalitat que per molts era a la manera d'un soliloqui. Doncs be, si res de nou, res que no pensesim va dir ¿per què no fer-ho?

Amb la educació de la voluntat, amb la fe en l'èxit, amb el desterro del ilusori factor *sort* per a vencer en la lluita per la vida, s'improvisen pobles d'una energia atterradora, potentíssima, i això es el fruit del cultiu intents del individu que ha de constituir la sorprenent transformació, *en la mateixa generació*, de les nacions.

Jo escoltava religiosament al conferenciant i'm ratificava en una sospita rotunda que vareig tenir al llegir el titol de la Conferencia i'm deia: lo que's proposa'l senyor Ferran es esbossar com s'improvisen homes, com se vigoritzen homes, víctimes de la apatia educativa, com se dignifica l'humanitat, pero ja *home* ¡quants deuen desmaiar al principi! ¡quants deuen abandonar l'esforç d'aquesta anti educació en el transcurs d'un curs d'educació de la voluntat! Mes si això's pogués fer amb l'infancia, amb la posta verge de tota barroca manipulació educativa ¡quin èxit mes grant! i tot jo, vibrant d'entusiasme, vareig concretar aquesta aspiració en un nom: la Doctora Montessori. Aquesta excelsa profesora, a la quina jo anomeno Mare universal, de sobrehumana sensibilitat, de afecte maternal agudisat al paroxisme, amb exquisida suavitat desterra en absolut la perversa *avulvia* de les escoles i amb els seus mètodes crea sers útils, verament dignes de viure, la Doctora Montessori, que entre altres, té la gloria d'haber sigut combatuda per l'element oficial d'ensenyança d'Espanya, ella suaument promourà la revolució educativa que'ns es indispensable per a ser europeus, tot i agraint nosaltres al Sr. Ferran i als altruistes que com ell trevallin l'improvisació educativa que redressa l'anim decaigut, que vigorisa l'organisme visiat.

Nota per alguns oïens amics: no sol poden parlar els artistes de la paraula, sino que deuen, com el senyor Ferran, ensenyar els que educant, llegint les seves conferencies, que inicien l'afició a la lectura de coses indispensables; i perdonèu l'afectuosa advertència.

PERE MARTELL.

Solemnitat musical en el Teatre Principal

DIMARS dia 4 de Juliol de 1916, a les nou i mitja de la nit, concert a benefici de la subscripció overta pel Orfeó Català de Barcelona, a favor dels fills del malanguanyat compositor don E. Granados, organitzat per la Filarmònica de Tarragona, i en el que hi pendran part don

Emili Sabater, don Josep Catalá i el Orfeó Tarragoní.

PROGRAMA

PRIMERA PART.—I. Romanza núm. 2, Beethoven.—II. Canzonetta, A. d'Ambrossio.—III. Adagi del Concert en sol menor, Max Bruch.—IV. Rondo Capriccioso, Saint-Saëns.

A violí per don Josep Catalá acompanyat al piano per don Josep Gols.

SEGONA PART.—I. Preludi i fuga, Bach-D'Albert.—II. Cuatre Dances Espanyoles, E. Granados.—III. Goyescas. «El fandango del Candil», E. Granados.—IV. En alas del cant (Melodía), Mendelssohn-Liszt.—V. Rapsodia, Dohnany.

A piano per don Emili Sabater.

TERCERA PART.—I. Himne a la Senyera, Gols.—II. Sota del Olm, Morera.—III. Barcarola, Gols.—IV. Remordiment, Morera.—V. La cançó nostra (Sardana), Morera.—VI. Vida gitana, Schumann.

Per les tres seccions del Orfeó Tarragoní.

Donat el bon fi a que va destinada aquesta solemnitat musical no dubtém que'l públic hi correspondrà com cal al bon éxit del mateix, éssent-ne ja una bona prova el nombre molt considerable de llotjes que a hores d'ara estan venudes, segons se'ns ha manifestat per lo que és d'esperar que'l nostre bonic Teatre Principal resultarà petit.

Els encàrrecs per localitats se despatxen en el establiment de música, Casa Ayné, representant de la casa Cussó S. F. H. A. que, com ja s'ha anunciat ha posat a disposició de la Filarmónica de Tarragona, un Piano gran cola de Concert.

GUAITA

ES d'antic que a Catalunya no hi ha una veritable consciència col·lectiva. De temperament impressionable, ens aturem a aplaudir al primer joglar de la política que ens presenta de faïçó agradable la suposada solució del nostre problema.

Els polítics, que ho saben, se mofen de nosaltres; ens diuen inútils, a voltes, o somniadors en altres moments, segons els convingui a les seves prediques; emprò mai afirmen que la nostra arreducibilitat nacionalista sia la triomfanta, sinò que, tot el més, afirmen la rectificació de la seva doctrina.

En altres pobles, amarats de civilitat, aqueixes befes del sentiment col·lectiu no podrien realitzar-se sense un fort escarment; a Catalunya, en canvi, tots els arlequins de la política son els que priven, i son, també, els que se'ls fa objecte de les majors consideracions socials.

Si a Catalunya hi hagués civilitat; si el nostre poble signés un poble amb consciència propia; si coneguessim col·lectivament el valor de serietat social, no permeteriem que qui tantes voltes s'ha befat de «Els Segadors», qualificant-lo, en diverses ocasions, de cant de la impotència, pretextant un radicalisme nacionalista que no comprenem i que mai, col·lectivament, han sentit ni sentirán, s'erigeixin circumstancialment en suposats propagadors de la integritat de l'ideal nacionalista, que si no volem passar per mancats d'enteniment, tots sabem que no el poseixen, i que si persistissin en la seva propaganda passat el temps necessari per a influenciar les determinades solucions de caràcter econòmic que es proposen, la major part dels que ara s'hi conformen protestarien, puix tots ens coneixem i no cal fer-se tantes il·lusions de les que els mateixos embaucadors se'ns ne befarien després.

L'any 1640, la guerra dels segadors, el Corpus de Sang! Recordeu, catalans, la figura tràgica del comte de Santa Coloma, venut a l'opressor! Parlant sincerament, amb la mà al cor, amics nacionalistes, germans de Catalunya: no creieu, no n'esteu convençuts que entre els molts que enguany, sobtadament, sense causes vistes que ho justifiquin, mostren un entusiasme extraordinari pel Corpus ed

Sang, n'hi han més d'un que seria guanyador, en traidoria, del comte de Santa Coloma?

Poble de Catalunya: quan aprendràs a tenir memoria, enteniment i voluntat per a no ésser joguet inconscient dels mangoneigs de la política?

F.

Hebe, un matí...

Un dematí de Primavera Hebe vingué somrient a mi,
portà alegria a mon esperit...
un goig immens... un dolç dalit...
... Hebe un matí
a mí'm somrigué
i après fugí...!

Dés d'aquell jorn espero en vá
—Oh! Silfi amic, quan tornarà!?...
—Amic Cantaire bé't pug di
qu'Hebe tant sols passa un camí...!

WERTHER.

De l'Ajuntament

LA darrera sessió fou presidida per l'Orovió, amb assistència de onze regidors, revestint molt poca importància, puix que se limità a ésser aprovats la distribució de fondos per al mes que comensem, aixís com els altres dictamens que figuraven en la orde del dia, menys un que a petició den Ventosa quedà sobre la taula. Era aquest el referent al nomenament del enginyer industrial senyor Aymat per a secretari de la comissió especial del alumbrat, i com que no hi havia en el saló cap individu de la comissió esmentada per a que defensés aquest dictamen que's proposa impugnar-lo Ventosa, d'aquí, doncs, que demanés se quedés per a tractar-lo en altra sessió.

I res més de nou, cosa que no era d'esperar, puix que encara no s'ha resolt res de la qüestió del llum, amb lo que tant hi van compromesos els interessos de Tarragona.

NOVES

El dijous se celebrà en el Coliseu Mundial la Festa de la Mutualitat escolar, a la que hi assistí el Dr. Carulla, rector de la Universitat; l'Arquebisbe, senyor López Peláez; l'Alcalde, senyor Guasch; el Governador civil, senyor Ayala; el Governador militar, senyor Palanca; el Comandant de Marina; la Directora de la Normal; el Director del Institut, i'l Director de les Mutualitats, senyor Moragas.

La platea estava completament plena de nens i nenes que reberen un diploma record de la Festa, que fou amenitzada per la banda de la Beneficència. El reste del teatre estava ocupat per distingides famílies.

Feren us de la paraula amb magnífics parlaments l'Alcalde, el Dr. Carulla, l'Arquebisbe i'l senyor Moragas, havent sigut tots ells molt aplaudits. Durant aquesta Festa se cantà un himne a la Mutualitat, lletra de la senyora Fuster i música del senyor Alabart, ambdós mestres de nostra ciutat, el que fou molt celebrat.

Ahir degué debutar al Coliseu Mundial una ben complerta companyia còmic-dramàtica, dirigida pel primer actor D. Manuel Vigo i la primera actriu donya Agna Adamuz, amb la estrena de la graciosa comedia den Parellada «En un lugar de la Mancha...»

S'ha overt un abono per cinc funcions solament, puix que la companyia ha de actuar el dia 8 al Teatre Novitats de Barcelona.

Donat el bon conjunt de la companyia no dubtem que totes les funcions se comptaran per èxits.

Junta d'Obres del Port de Tarragona

Números de les Obligacions amortitzades en el sorteig celebrat el dia d'avui:

Serie A
68 — 91 — 394 — 252 — 636 — 706 — 926 — 1009 — 1028 — 1036 — 1050 — 1440 — 1448 — 1589 — 1699 — 1730 — 1847 — 1853 — 1957 — 1997 — 2316 — 2362 — 2500 — 2563 — 2735 — 2853 — 2984 — 3076 — 3098 — 3099 — 3419 i 3545.

Serie B
32 — 96 — 357 — 402 — 535 — 714 — 733 — 865 — 932 — 934 — 935 — 953 — 1047 — 1088 — 1095 — 1276 — 1377 — 1402 — 1491 — 1504 — 1515 — 1564 — 1567 — 1569 — 1629 i 1640.

Serie C
4 — 26 — 53 — 156 — 423 — 733 — 878 — 892 — 893 — 923 — 963 — 994 — 1014 — 1056 — 1066 — 1201 — 1317 — 1448 — 1589 — 1720 — 1722 i 1749.

Serie D
1 — 127 — 248 — 303 — 328 — 415 — 463 i 518.

Tarragona 28 de Juny de 1916.

El President,
Anselm Guasch.

El Secretari-Comptador,
Francisco Ixart.

El passat diumenge se celebrà a Scala-Dei l'enllaç del nostre amic particular N'Antoni Rossell amb la hermosa senyoreta Na Maria Morera. Els nuvis, als qui enviem nostra enhorabona, emprendren una llarga excursió per diferents punts de Espanya.

El nostre estimat amic particular D. Antoni Sánchez Barceló, antic apoderat del Banc de Valls en aquesta ciutat, acaba d'ésser honrat molt merescudament amb el càrrec d'Administrador de l'entitat esmentada.

Amb força goig donem aquesta noticia, ja que es ben poc comú veure com els tarragonins, sense mœurs d'aquí, s'enlairen d'una esfera modesta a llocs preeminents no utilitzant altres medis que l'amor al treball, el talent i l'honradesa.

I no cal dir que felicitem a l'amic Sánchez desitjant-li moltes prosperitats en el seu nou càrrec i que sia per a molts anys.

Per ahir estava anunciat el recital de violí, organitzat per la Societat Filarmónica de Tarragona, en el salons del Círcol de Tarragona, per les senyoretas Pepita Diéguez, violí, i Dolores Diéguez, piano, les que degueren complir a les mil meravelles el programa anunciat en el que hi figuraven obres de Beethoven, Pugnani-Kreislers, Vieuxtemps, Franccœur-Kreisler, Mozart, Sinding i Wicniawki. En el proxím número ne parlarém degudament de aquest concert.

El quadern de la present setmana de la *Lectura Popular* s'hi publica «Primeries de la carlinada» del escriptor En Josep D'Argullol.

Tarragona : Imp. Llorens i Cabré : Fortuny, 4

ANTIGUA CERRALLERIA - de la -
Vda. de Baldomer Baró
Plaça del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, bàscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció den

PAURUIZ

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels casos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria general
 de Segurs, segons manà la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADÀ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i anàlisi micro químic d'urina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÀ

*Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge
 de les Cases de Socors de Barcelona*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

DE
JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys : Escribanes : Plu-
 mes Stilogràfiques : Pesa-carres : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja pa-
 pers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina :: Eines de totes classes :: Articles per
 a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos — — Articles per a Spor's

Sant Agustí, 9 i 11. — Tarragona

Sastreria Novitat

LLUIS MONTSERRAT

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

PERE SIMÓ ROMEU

ESPECIALISTA EN ENFERMETATS DE LA BOCA I DENTS

Curació de la cariè dentaria i abturacions en plata, platino, marfil : Orificacions : Tre-
 ball d'escola americana : Ponts, corones, pivots, dent espiga : Dents i dentadures de
 totes classes i preus : Cirurgia i tractament pràctic-modern per a la curació de les enfer-
 metats de la boca i extraccions.

CONSULTA tots els dies, de 9 del matí a les 4 de la tarda, menys els diumenges.

RAMBLA SANT JOAN, 53, PRAL.

TARRAGONA

AL DIA

Rambla de Sant Joan, 40

NOVITATS

BISUTERIA

PERFUMERIA

BRODATS

ROBA BLANCA FETA

CORBATES

GUANTS

COLLS I PUNYS

BANOS I STORS

HIMALAYA

El rei dels
 licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diplomà d'Honor en
 l'Exposició
 de Buenos Aires.

Demanen en els cafès i pasteleries

Indicat per a casaments,
 batetjos i banquets

Continental

: Stock :

Accessoris i peçes soltes per a
 Bicycletes,
 Motocicletes
 i Automovils

Olis lubricaunts, betzines i bujies.
 Vulcanització i venda de Neumà-
 tics i càmares per a tota classe de
 — — Autos — —

Despatx i Exposició: MASDEU i C.^a

Unió, 32 :: Teléfon 156

TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic
 ses acreditats Cafés

Torrefacció diària

Gran assortit de articles
 del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la
 calitat dels seus gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TARRAGONA

Francisco

Potau

Calçat fet
 i a la mida

Rambla S. Joan, 52

TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, flam-
 bres, conserves, vins, xampanyes
 :: i tota classe de comestibles ::

UNIÓ, 28 — TELEFON 245

TARRAGONA

PERE LLORET

CORREDOR REIAL DE COMERÇ

Apodaca, 9

Corbates i articles per a home

GILBERT GERMANS

PREUS BARATOS

JOAN ESBERT

FARMACÈUTIC

UNIÓ, 22

FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA DE CASTELAR, 24

MENJADORS DEL JARDÍ

FRANCISCO LÓPEZ

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
 endavant i a la carta.

Hospedatges per temporada a preus con-
 vencionals.

: Habitacions amb llum eléctrica :

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raïms sense alcohol

The Grape Juice Co. L^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
 higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les
 malalties i convalen-
 cencia

Se ven per tot arreu

Fàbrica de Braguers i de Aparatos Ortopèdics

(TRENCA TS)

Molts son els qui venen braguers, emprò molt pocs saben construir-ne.
 Costa col·locar un bragner, però moltíssim costa construirlo, doncs avans que col·locarlo bé es
 indispensable sapiguèro construir, perquè sense la ciencia i pràctica de construcció mai pot ad-
 quirir-se la de col·locació.

El BRAGUER-ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTSERRAT es el mes pràctic i
 modern per a la retensió i curació de les hernies per cròniques i rebel·des que siguin.

Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la
 infància i tot la concernent a Cirurgia i Ortopèdia.

ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAIXES VENTRALS

CASA MONTSERRAT - UNIÓ, 34 - TARRAGONA